

ÅRSRAPPORT 2015

Rise Sparekasse
CVR - nr. 5478 7316
Hreg. 0847

Indholdsfortegnelse:

Oplysninger om Sparekassen	side 3
Ledelsespåtegning	side 7
Den uafhængige revisors erklæringer.....	side 8
Ledelsesberetning	side 10
Ledelseshverv og alder	side 20
Resultatopgørelse	side 21
Balance	side 22
Egenkapitalopgørelse	side 23
Noter:	
1 Væsentlig anvendt regnskabspraksis	side 24
2 Væsentlige skøn	side 25
3 Finansielle risici og politikker	side 26
4 Kapitalforhold	side 31
5 Nøgletal	side 32
6 Renteindtægter	side 33
7 Renteudgifter	side 33
8 Gebyrer og provisionsindtægter	side 33
9 Kursreguleringer	side 33
10 Nettorente og gebyrindtægter fordelt på aktivitetsområder	side 33
11 Udgifter til personale og administration	side 33
12 Andre driftsudgifter	side 34
13 Nedskrivninger på udlån m.v.	side 34
14 Skat	side 35
15 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	side 35
16 Udlån og andre tilgodehavender	side 35
17 Obligationer til dagsværdi	side 37
18 Aktier	side 37
19 Aktiver i puljeordninger	side 37
20 Domicilejendomme	side 37
21 Øvrige materielle aktiver	side 37
22 Udsudte skattaktiver og skatteforpligtelser	side 38
23 Indlån og anden gæld	side 38
24 Indlån i puljeordninger	side 38
25 Efterstillede kapitalindskud	side 38
26 Eventualforpligtelser	side 39
27 Valutaeksponering	side 39
28 Nærtstående parter	side 39
29 Anvendt regnskabspraksis	side 40

Oplysninger om Sparekassen:

Hovedkontor:

Navn:	Rise Sparekasse
Binavn:	Rise Spare- og Lånekasse
Adresse:	Store Rise Landevej 10, 5970 Ærøskøbing
CVR-nr.:	5478 7316
Registreringsnr.	0847
Hjemstedskommune:	Ærø
Telefon nr.	6252 1408
Telefax nr.	6252 1428
Internetadresse:	www.risespar.dk
E-mail:	post@risespar.dk

Filial:

Adresse:	Fåborgvej 64, 5700 Svendborg
Telefon nr.	6220 0000
Telefax nr.	6220 0010

Bestyrelse:

På valg i 2017

Gårdejer Jens Groth-Lauritsen, 5970 Ærøskøbing – formand
Gårdejer Rasmus Peder Rasmussen, 5970 Ærøskøbing
Forhenværende MF Niels Sindal, 5970 Ærøskøbing
Rådgiver Ole Lemmeke Jørgensen, 5970 Ærøskøbing – medarbejdervalgt

På valg i 2019

Gårdejer Leif Juul Sørensen, 5970 Ærøskøbing - næstformand
Personalekonsulent Anne Jeppe Nielsen, 5970 Ærøskøbing
Direktør Henning Hürdum, 2100 København Ø

Revisionsudvalg:

Direktør Henning Hürdum, 2100 København Ø - formand for revisionsudvalget
Gårdejer Leif Juul Sørensen, 5970 Ærøskøbing - næstformand
Personalekonsulent Anne Jeppe Nielsen, 5970 Ærøskøbing

Direktør:

Sparekassedirektør Bjarne Valentin Nielsen, 5600 Faaborg

Revisorer:

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Platanvej 4
7400 Herning

Godkendt på sparekassens ordinære repræsentantskabsmøde, den 10. marts 2016

Dirigent

Repræsentantskab:

Valgt i opstillingskreds Ærø:

Servicemedarbejder Erling Eriksen, 5970 Ærøskøbing
Museumsleder Karen Margrethe Fabricius, 5970 Ærøskøbing
Indehaver Susanna Greve, 5970 Ærøskøbing
Gårdejer Jesper Groth, 5970 Ærøskøbing
Gårdejer Jens Groth-Lauritsen, 5970 Ærøskøbing
VVS installatør Bent Arne Hansen, 5970 Ærøskøbing
Indehaver Heidi Weber Hansen, 5970 Ærøskøbing
Autoforhandler Rasmus Svinth Kristensen, 5970 Ærøskøbing
Advokat Mads Boye Kjerulff Kromann, 5960 Marstal
Gårdejer Bent Erik Lund, 5750 Ringe
Grossist Marianne Lemmeke Madsen, 5970 Ærøskøbing
Chauffør Keld Henning Madsen, 5970 Ærøskøbing
Kontorassistent Kurt Ejler Mikkelsen, 5970 Ærøskøbing
Personalekonsulent Anne Jeppe Nielsen, 5970 Ærøskøbing
Gårdejer Jens Groth Pedersen, 5970 Ærøskøbing
Maskinmester Leo Holm Pedersen, 5960 Marstal
Tømrermester Bjarne Holm Petersen, 5970 Ærøskøbing
Folkeskolelærer Jens Ditlev Rasmussen, 5970 Ærøskøbing
Gårdejer Rasmus Peder Rasmussen, 5970 Ærøskøbing
Snedkermester Edmund Fugl Rasmussen, 5970 Ærøskøbing
Kontorassistent Kim Ravn, 5970 Ærøskøbing
Forhenværende MF Niels Sindal, 5970 Ærøskøbing
Murermester Curt Skov, 5960 Marstal
Gravemester Jack Sørensen, 5970 Ærøskøbing
Gårdejer Leif Juul Sørensen, 5970 Ærøskøbing
Redder Claus Aagaard Thomsen, 5970 Ærøskøbing
Politiassistent Christian Aarup, 5970 Ærøskøbing

Valgt i opstillingskreds Sydfyn:

Mejerist Erik Peter Eriksen, 5772 Kværndrup
Lærer Carsten Hansen, 5883 Oure
Gårdejer Michael Ivan Nordø Jensen, 5700 Svendborg
Direktør Jens Peter Klausen, 5700 Svendborg
Montør Tonny Bjarke Sørensen, 5600 Faaborg
Ejendomsrådgiver Kim Réne Thomsen, 5700 Svendborg

Personale:

IT-ansvarlig Carsten Belling, 5600 Faaborg
Finansmedarbejder Jesper Bay Christensen, 5700 Svendborg
Filialdirektør Bo Christgau, 5250 Odense SV
Finansmedarbejder Gitte Duerlund, 5874 Hesselager
Finansmedarbejder Birte Seier Grønne, 5960 Marstal
Regnskabschef Jane Grønnegaard, 5690 Tommerup
Finansmedarbejder Lizanne Hansen, 5985 Søby
Regnskabskonsulent Helle Hindsgavl, 5683 Haarby
Rådgiver Ole Lemmeke Jørgensen, 5970 Ærøskøbing
Rådgiver Maj-Britt Kisby, 5700 Svendborg
Regnskabsmedarbejder Gitte Madsen, 5970 Ærøskøbing
Rådgiver Svend Jørgen Madsen, 5960 Marstal
Finansmedarbejder Ilse Møller, 5700 Svendborg
Rådgiver Dorte Skov Nørmark, 5970 Ærøskøbing
Regnskabsmedarbejder Inger Ottosen, 5600 Faaborg
Finansmedarbejder Anne Mette Pedersen, 5970 Ærøskøbing
Filialdirektør Keld Rasmussen, 5960 Marstal
Rådgiver Lis Buur Rasmussen, 5970 Ærøskøbing
Rådgiver Frede Therkelsen, 5884 Gudme
Finansmedarbejder Pernille Thomsen, 5970 Ærøskøbing

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2015 for Rise Sparekasse.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

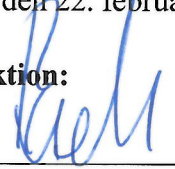
Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Sparekassens aktiver, passiver, og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af Sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2015.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i Sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som Sparekassen kan påvirkes af.

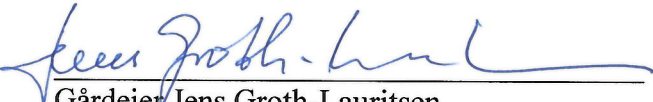
Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

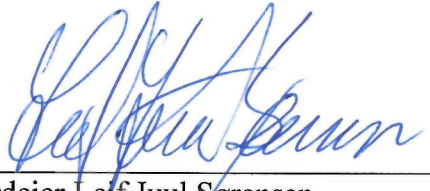
Rise, den 22. februar 2016

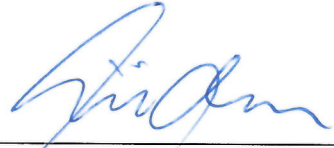
Direktion:

Bjarne V. Nielsen
Sparekassedirektør

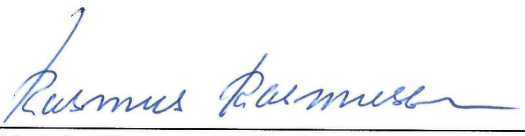
Bestyrelse:

Gårdejer Jens Groth-Lauritsen
Formand

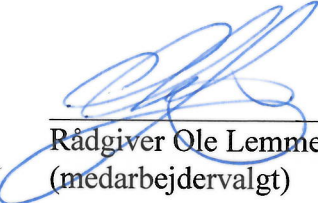

Gårdejer Lelf Juul Sørensen
Næstformand

Direktør Henning Hürdum

Personalekonsulent Anne Jeppe Nielsen

Gårdejer Rasmus Peder Rasmussen

Forhenværende MF Niels Sindal

Rådgiver Ole Lemmeke Jørgensen
(medarbejdervalgt)

Den uafhængige revisors erklæringer

Til repræsentantskabet i Rise Sparekasse

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Rise Sparekasse for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015, der omfatter resultat- og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for sparekassens udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af Sparekassens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, og om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af Sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Den uafhængige revisors erklæringer

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til lov om finansiel virksomhed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet.

Herning, den 22. februar 2016

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 77 12 31

Michael Laursen

statsautoriseret revisor

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Rise Sparekasses hovedaktivitet er at udbyde pengeinstitutprodukter til private kunder og erhvervskunder. Kunderne er primært baseret i vores lokalområde på Ærø, i det sydfynske område samt i Odense. Kundemassen er derudover spredt ud over det ganske land. Rise Sparekasse ønsker at kunne tilbyde kunderne et bredt sortiment af produkter, kombineret med professionel rådgivning.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Årets resultat i Rise Sparekasse udviser et overskud før skat på tkr. 7.118 og efter skat et overskud på tkr. 5.803. Resultatet betegnes af sparekassens direktion og bestyrelse som tilfredsstillende set i lyset af de nationale og internationale konjunkturer. Resultatet er ekstraordinært påvirket af meget stor konverteringsaktivitet i første halvår af 2015 på grund af det attraktive renteniveau for lån med fast rente. Endvidere er resultatet påvirket af omkostninger til ombygning og flytning til Sparekassens nye domicil i Svendborg.

På nuværende tidspunkt er der flere økonomiske nøgletal, som taler for, at der er generel fremgang i verdens økonomier. Om krisen er fuldt afsluttet endnu, er dog meget svært at sige. Vi har på det seneste set meget store udsving i fonds-, valuta- og råvaremarkederne. Især olien er faldet markant mere end forventet ved årets start. Store daglige udsving i markederne giver usikkerhed. Dette sammenholdt med mange andre indikatorer har bevirket, at Den Europæiske Centralbank i løbet af året har øget og forlænget likviditetsudbuddet via opkøb af obligationer i EU. Dette gør de for at sikre, at inflationen på sigt stiger til omkring 2 % pr. år. I USA har vi set den første rentestigning fra FED, hvilket indikerer, at den amerikanske økonomi er på vej i den rigtige retning. Rentestigningen var den første i mange år. Kina har haft svært ved at leve op til de tidligere års høje vækstrater, hvilket har skabt usikkerhed om deres økonomi. Alt i alt er der stor usikkerhed, men flere af de økonomiske nøgletal indikerer, at vi er på vej til en generel fremgang, selv om det kommer til at ske i et langsomt tempo. En kontrolleret øget vækst vil vi alle have gavn af.

Resultatet betragtes som tilfredsstillende med baggrund i en egenkapitalforrentning på 8,2 % efter skat. Endvidere er resultatet før skat større end budgetteret. At driften udvikler sig positivt år efter år skyldes, at der løbende sker en positiv, kontrolleret og tilfredsstillende udvikling i forretningsomfanget.

Ser vi på hovedkontoret på Ærø, så har kundetilstrømningen i 2015 været tilfredsstillende. Endvidere har der været en god udvikling i de forskellige forretningsområder. Det skyldes primært vores lokale tilhørsforhold, samt det forhold at vores dygtige rådgivere giver en god og kvalificeret rådgivning. Derudover har vi fastholdt vores strategi om at bevare den høje service og den personlige betjening med god rådgivning, hvor det stadig er muligt at blive betjent ved kassen. Rigtig mange af ærøboerne ønsker et lokalt pengeinstitut, som støtter mange lokale tiltag, og hvor beslutningerne træffes lokalt og ikke i Stockholm eller Aabenraa.

Ser vi på Svendborgfilialen, så vokser det samlede forretningsomfang fra år til år. Det skyldes, at kundeudviklingen er positiv med mange nye kunder måned for måned. Forretningsomfanget har taget til i styrke, da udviklingen sker på alle vores væsentlige forretningsområder. Svendborgfilialen bidrager således positivt til Sparekassens samlede resultat. Væksten, som sker på kontrolleret vis, sker primært inden for indlån, Totalkreditlån og depotværdier. På udlånssiden fortsætter vi med at gå forsigtigt frem. På trods af dette har vi haft en pæn positiv udvikling i udlånet i Svendborgfilialen. År 2015 blev også året, hvor rammerne i vores eksisterende bygning på Fåborgvej 25 blev for trange. Vi er derfor glade for, at det er lykkedes for os at finde nye lokaler lidt længere ude af

Fåborgvej nemlig i nr. 64, hvor Sydfyns Elforsyning tidligere havde hovedkontor. De nye lokaliteter giver mulighed for at fortsætte den kontrollerede vækst i det Sydfynske område.

Samlet set har vi i begge afdelinger fået netto 572 nye kunder i år 2015. Det svarer til over 1,5 kunde hver eneste dag i året. Det er vi meget stolte og ydmyge over. Vi skal gøre vores absolut bedste for at leve op til forventningerne, således at vi kan servicere både de nye og de eksisterende kunder på et professionelt og højt niveau.

Vores kundemasse har en meget fornuftig sammensætning (se note 16), hvor andelen af privatkunder andrager 63 % og erhvervskunderne 37 %. Sparekassen har igennem de seneste år arbejdet på at øge antallet af privatkunder. Dette med baggrund i at vi opnår en større spredning i antallet og størrelsen af engagementerne. I forbindelse med erhvervskundesegmentet er der ligeledes sket en større spredning. Største enkeltstående erhvervskundegruppe er landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri, som andrager 9 % af det samlede udlån.

Sparekassen vurderer alle engagementer over tkr. 500 hvert kvartal med henblik på at konstatere eventuelle faresignaler i engagementerne. Det er vores vurdering, at vi har rigtig mange gode og fornuftige engagementer. Såfremt der under behandlingen konstateres væsentlige ændringer i positiv eller negativ retning, ændres kundernes bonitetskategori.

Sparekassens nettorente- og gebyrindtægter er steget med 9,8 % eller tkr. 2.858 og udgør i alt tkr. 32.160 ultimo 2015. Væksten kan i det store hele henføres til, at vi igennem de seneste år har øget kundemassen. Dette har medført et generelt større aktivitetsniveau. Vi har primært kunne mærke, at aktivitetsniveauet i første halvår var stærkt stigende inden for konverteringer af kreditforeningslån. Efterfølgende har aktivitetsniveauet være tilfredsstillende med øgede indtægter fra handel med værdipapirer samt fra pensions- og forsikringsområdet.

Nettorenteindtægterne er steget med 4,5 % eller tkr. 846 til i alt tkr. 19.645, At stigningen ikke er større skyldes primært, at væksten i udlånet først er indtruffet i løbet af året. Samtidig har vores afkast af obligationsbeholdningen være væsentlig lavere i 2015 set i forhold til 2014. Renteindtægterne fra obligationsbeholdningen er reduceret med tkr. 959. Vi reducerede prisen på indlån i starten af 2015 med baggrund i det meget lave renteniveau. Dette har haft en pæn effekt på nettorenteindtægterne. Renteudgifterne er faldet med 28,3 %, mens renteindtægterne er faldet med 2,2 %.

Vores store overskudslikviditet har for en stor dels vedkommende været placeret i Danmarks Nationalbank, hvor vi p.t. ikke får indestående forrentet. Sparekassen har i løbet af året betalt negative renter for dele af vores overskudslikviditet. Det har betydet, at vi har foretaget omlægninger af vores obligationsbeholdning. Det har medført, at vores obligationsbeholdning er faldet med 37,0 % set i forhold til ultimo 2014.

Posten gebyrer og provisionsindtægter er i løbet af året øget 26,5 % eller tkr. 2.723 til i alt tkr. 13.007. Det skyldes primært, at vi igennem det seneste år har haft en rigtig flot kundetilvækst, som har betydet flere kunder og deraf et stigende aktivitetsniveau inden for mange områder. Indtjeningen fra de eksisterende kunder og de mange nye kunder har igennem flere år medført øgede provisioner fra vores samarbejdspartnere. I år har især provisionerne fra Totalkredit vist stor fremgang, hvilket skyldes den meget store konverteringsaktivitet vi havde i 2015. Endvidere har vores kunder en god tro på fremtiden, da handelsindtægterne fra værdipapirhandel også har ligget på et fornuftigt niveau.

Kursreguleringerne er positive med tkr. 1.132 og fordeler sig med positive kursgevinster på aktier på tkr. 3.151 og positive kursregulering på andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi på tkr. 654. Obligationerne har i året haft negative kursreguleringer på tkr. 2.664, mens valuta har påvirket negativt med tkr. 9. Generelt set har fondsbeholdningen udvist store udsving over året som følge af de internationale konjunkturer. Aktiemarkedet har klaret sig fornuftigt i løbet af 2015 på trods af de store udsving i løbet af året. Det har medført, at vi har forsøgt at tage gevinsterne løbende. På obligationssiden har vi fortsat en lav renterisiko. Vi har i 2015 således ført en forsigtig fondspolitik med en lav renterisiko på vores store obligationsbeholdning. Resultatet af obligationsbeholdningen er bl.a. afhængig af, at vi får foretaget omlægningerne på den rigtige måde og på det rigtige tidspunkt.

Udgifterne til personale er steget med 2,2 % eller tkr. 250 til i alt tkr. 11.816. Stigningen er som forventet og skyldes blandt andet de generelle overenskomstmæssige lønstigninger og naturlig til- og afgang af medarbejdere.

Øvrige administrationsomkostninger er steget med 5,8 % eller tkr. 430 til i alt tkr. 7.832. Stigningerne skyldes bl.a., at vores it-omkostninger igennem de senere år er steget mere end forventet. Dette sker med baggrund i den store kundetilgang samt et højere aktivitetsniveau. Vi forsøger løbende at have fokus på og udvikle systemer, som gør det lettere at følge omkostningsudviklingen i dagligdagen.

Posten andre driftsudgifter er sammensat af betaling til Indskydergarantifonden, som i 2015 androg tkr. 1.043 og tkr. 7 til Afviklingsformuen. Såfremt der ikke sker større krak blandt pengeinstitutterne i Danmark, er fonden opfyldt med udgangen af 2015.

I Sparekassen har der i 2015, omregnet til heltid, gennemsnitligt været 20,9 ansatte. Det tilsvarende tal for 2014 androg 19,5.

Forretningsomfanget

Balancen er steget med 7,3 % eller 42,6 mio. kr. til i alt 628,3 mio. kr. ultimo 2015. Vores vækst i balancen skal ses med baggrund i, at vi har udvidet vores kundegrundlag med netto 572 nye kunder i 2015. Netto er kundestigningen pæn i begge afdelinger, dog en større vækst i Svendborgfilialen end på hovedkontoret i Rise, som følger lige efter. De mange nye kunder har ønsket en god og solid sparekasse med et stort indlånsoverskud og et kapitalgrundlag, som gør, at vi også eksisterer i fremtiden.

Indlånet er steget med 2,9 % eller 14,1 mio. kr. til i alt 502,1 mio. kr. ultimo 2015. Det medfører, at Sparekassen har et meget pænt indlånsoverskud på over 206,1 mio. kr. En sådan overskudslikviditet gør, at vi selv kan finansiere vores kontrollerede vækst. At vi er uafhængige af de nationale og internationale lånemarkeder gør, at vi sover godt om natten. Disse markeder har igennem de seneste år været rigtig turbulente og urolige. Vi har heller ikke i år udnyttet de forskellige låneordninger, som Danmarks Nationalbank har stillet til rådighed for pengeinstitutterne i Danmark.

Sparekassen har, som noget nyt, i 2015 tilbudt indlån i puljeordninger. Puljeindskuddet indgår i balancen under Indlån i puljeordninger og udgør 21,7 mio. kr.

Udlånet er steget med 8,7 % eller 23,6 mio. kr. til i alt 296,1 mio. kr. ultimo 2015. At udlånet stiger skyldes flere forhold. Den primære grund er stigningen i antallet af kunder. Samtidig har flere kunder set så positivt på fremtiden, at de har ønsket at investere i bl.a. køb af bolig eller ombygning af eksisterende bolig. På erhvervssiden oplever vi også en øget optimisme i form af flere forespørgsler til udvikling af virksomheden. Vi skal samtidig huske på, at rigtig mange af vores kunder afvikler deres private huslån inden for en kortere tidshorisont, hvilket giver pæn afvikling på deres lån. Generelt set har vi den største vækst i udlånet i Svendborgfilialen, som har et betydeligt udviklingspotentiale. Væksten i udlånet på hovedkontoret og i Svendborgfilialen sker fortsat ud fra en forsigtig og kontrolleret tilgang.

Garantimassen er steget med 42,2 % eller 31,8 mio. kr. til i alt 107,3 mio. kr. ultimo 2015. Stigningen i garantimassen skyldes primært, at der er ændret i aftalegrundlaget mellem Totalkredit og Rise Sparekasse i forbindelse med hjemtagelse af Totalkreditlån. Vi stiller nu en garanti for en del af Totalkreditlånet, hvor vi tidligere stillede en modregningsret i fremtidige indtægter fra formidlingen af Totalkreditlånet. Vi har således fået en større kapitalbelastning i forbindelse med hjemtagelse af Totalkreditlån. Det lave renteniveau har medført stor konverteringsaktivitet. Det er Sparekassens holdning, at det lave renteniveau giver en gunstig mulighed for at lægge renten fast i mange år frem. Det er med til at sikre budgettet hos mange af vores kunder.

Kapitalforhold

Sparekassen skal i henhold til lovgivningen have et kapitalgrundlag, der understøtter risikoprofilen. Ledelsen har valgt at opgøre kredit- og markedsrisikoen efter standardmetoden og operationel risiko efter basisindikatormetoden. Det er fortsat ledelsens vurdering, at der ikke p.t. er behov for at anvende mere avancerede metoder til opgørelse af kapitalen. Vedrørende risikostyring henvises til note 3 og 4, hvor de væsentligste risici er på vurderingen af kreditter og på Sparekassens markedsrisici. På kreditrisici er de væsentligste parametre vurderingen af kundernes økonomi, vurderingen af de stillede sikkerheder samt kundernes tilbagebetalingsevne. Dette overvåges i forbindelse med kundernes kreditudvidelse samt hvert kvartal i forbindelse med gennemgangen af kundeengagementer større end tkr. 500.

For så vidt angår markedsrisici, så har bestyrelsen udstukket retningslinjer til direktionen. Regnskabsafdelingen udfærdiger månedlige rapporteringer på, om direktionen overholder retningslinjerne. Rapporteringerne forelægges på de ordinære bestyrelsesmøder. Sparekassens kapitalrisici udgør for størstedelens vedkommende eventuelt manglende indtjening i forbindelse med eventuelle fremtidige underskud. Endvidere er garantkapitalen en vigtig del af Sparekassens kapitalgrundlag. Såfremt garantierne trækker større garantbeløb ud, vil Sparekassens kapitalgrundlag reduceres. Dette følges ligeledes månedligt på de ordinære bestyrelsesmøder, hvor der forelægges ændringer i garantkapitalen. Bestyrelsen har via vedtægterne mulighed for at stoppe for tilbagekøb af garantbeviser såfremt, den søgte nettoindløsningsramme fra Finanstilsynet overskrides, såfremt kapitalgrundlaget eller den solvensmæssige overdækning reduceres til et uacceptabelt niveau. Kapitalgrundlaget kan ligeledes blive reduceret, såfremt Sparekassens resultat påvirkes negativt i forbindelse med større negative kursreguleringer på Sparekassens store fondsbeholdning. Kursreguleringer følges dagligt internt i Sparekassen og bestyrelsen orienteres på de ordinære bestyrelsesmøder.

Med indførelsen af nye regler til kapital til pengeinstitutter pr. 1. januar 2014 er der sket en skærpelse af kravet til niveauet af egenkapital, ligesom der på sigt kommer yderligere krav til likviditet og gearing. Sparekassens kapitalgrundlag er påvirket af indførelse af nye kapitalregler baseret på Kapitaldirektivet og Kapitalforordningen. Pr. 31. december 2015 udgjorde egenkapitalen 74,9 mio. kr., hvilket er en stigning på 12,3 % eller 8,2 mio. kr. Stigningen skyldes Sparekassens positive resultat på 5,8 mio. kr. efter skat. At egenkapitalen vokser mere skyldes ligeledes, at vores kunder har øget deres garantindskud i Rise Sparekasse. Kunderne har således igen i år udvist stor

tillid til Sparekassen og øget deres garantindskud med i alt 2,9 mio. kr. Vi er meget taknemmelige og utrolig glade for den meget store lokale opbakning, som vores kunder har udvist Sparekassen i 2015. Garantkapitalen er steget fra tkr. 21.146 til i alt tkr. 24.009 ultimo 2015. Det er en stigning på 13,5 % i forhold til året før. Pr. 31.12.2015 har vi 1.633 garanter, mod 1.515 garanter ultimo 2014, hvilket er en stigning på 118.

Sparekassen har som følge af indfasningen af nye regler til kapitalkrav fra 1. januar 2014 udarbejdet en kapitalplan, der vurderer, i hvilket omfang den nuværende kapital er tilstrækkelig. De højere minimumskapitalkrav samt større krav til kvaliteten i kapitalen vil løbende påvirke Sparekassens kapitalgrundlag i negativ retning.

I 2015 kan påvirkningen af den gradvise indfasning i hovedtræk henføres til følgende forhold:

- Krav til den egentlige kernekapital på 4,5 %
- Der skal foretages yderligere fradrag i den egentlige kernekapital

I henhold til lov om finansiel virksomhed skal bestyrelsen og direktionen sikre, at Sparekassen har et tilstrækkeligt kapitalgrundlag, hvilket er den kapital, der efter ledelsens vurdering som minimum skal til for at dække alle væsentlige risici.

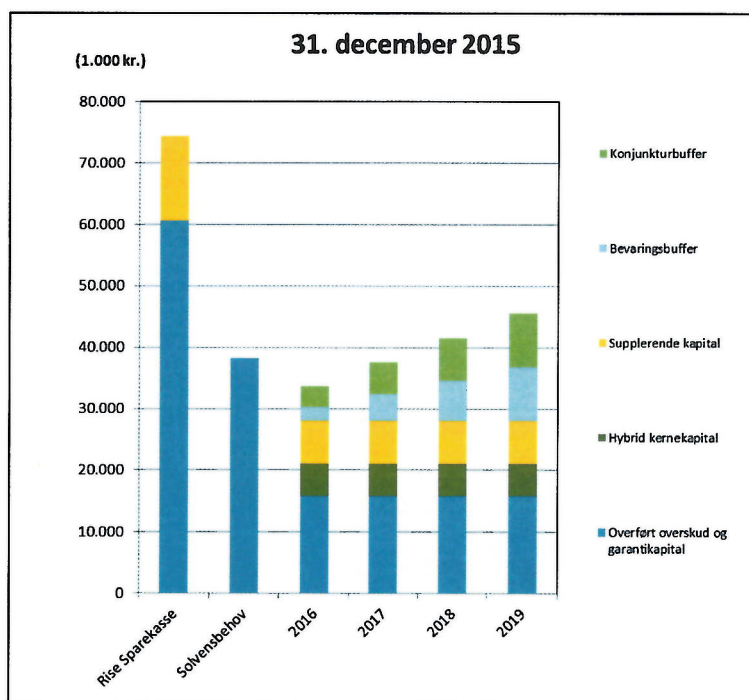
Opgørelsen af kapitalbehovet er baseret på bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og kapitalbehov og på Finanstilsynets vejledning herom. Sparekassen har på baggrund af det beregnede kapitalkrav opgjort en umiddelbar overdækning på 36.186 tkr., som udgør forskellen mellem det nuværende kapitalkrav (solvensbehov) og den faktiske kapital (kapitalprocent). Sparekassen har opgjort kapitalbehovet efter en 8+ tilgang svarende til Finanstilsynets vejledning.

Sparekassens kapitalprocent er 21,2 % i 2015 mod 21,4 % i 2014. Sparekassens kapitalbehov er udregnet til 10,9 %. Det betyder, at vi har en kapitalmæssig overdækning på 10,3 % - point. Der er efterstillede kapitalindskud på 16,4 mio. kr., hvoraf 15 mio.kr udløber den 04.08.2020 (se note 25). Den egentlige kernekapital andrager ultimo 2015 18,4 %. Vores kernekapitalsprocent, en kapitalmæssig overdækning, som nævnt ovenfor, samt vores gode likviditet er med til at sikre Sparekassen mod dårlige konjunkturer og økonomisk uvejr.

Det er ledelsens vurdering, at kapitalen er tilstrækkelig til at dække den risiko, der er forbundet med Sparekassens aktiviteter. Sparekassen lever således fuldt ud op til kravene, som de er udformet p.t., hvorfor årsregnskabet aflægges som going concern.

Væsentlige uforudsete ændringer i vejledning om tilstrækkelig kapitalgrundlag eller i Finanstilsynets fortolkning eller praksis for vurdering af det nødvendige kapitalbehov kan medføre, at Sparekassens kapitalmæssige overdækning mindskes, og det kan ikke afvises, at en sådan ændring kan være væsentlig. Ligeledes kan nedadgående konjunkturer og væsentlige uforudsete begivenheder hos kunder påvirke Sparekassens kapitalbehov væsentligt.

Nedenstående graf viser hvordan Rise Sparekasse ligger i forhold til de nye kapitalkrav. Med udgangspunkt i Sparekasses kapitalforhold pr. 31. december 2015 har vi ingen problemer med at leve op til de nye skrapere krav frem til 2019.

Der henvises til Sparekassens hjemmeside http://www.risespar.dk/media/Risikorapport_2015.pdf for en beskrivelse og uddybning af kapitalbehovet samt opgørelsesmetoderne for 2015.

Med baggrund i vores kapitaloverdækning har vi p.t. ingen planer om optagelse af yderligere ansvarlig lånekapital end det, som er på vores bøger for tiden. Vi skal dog løbende øge vores kapitalbase ved at præstere overskud i de næste år.

Sparekassen foretager stresstests af vores kunder. I den forbindelse stresser vi f.eks. vores landbrugskunders årsrapporter, således at vi indkalkulerer en jordpris på tkr. 90 pr. ha., såfremt landbrugsejendommen er beliggende på Ærø, og tkr. 140 såfremt landbrugsejendommen er beliggende i det sydfynske område. Dette benyttes i forbindelse med vurderingen af egenkapitalen og dermed de enkelte kunders soliditet. Generelt set er det vores opfattelse, at kundemassen har en fornuftig bonitet. Vi er beliggende i et område, hvor der ikke har været så store udsving i ejendomsværdierne. Det er gældende i både opadgående og nedadgående retninger. Det er Sparekassens vurdering, at udlånsengagementerne skal afdækkes på bedst mulig måde, således at Sparekassens risici reduceres mest muligt. Vi har igennem de seneste år haft fokus på at øge privatandelen af kunderne for derigennem at reducere vores risici på de enkelte engagementer. Samtidig er privatengagementerne typisk mindre end erhvervsengagementerne. Vi ønsker således flere mindre engagementer frem for få store engagementer.

I vores vurderinger af de stillede sikkerheder anlægger vi en forsigtig holdning. Vi har valgt at reducere værdierne med passende haircuts alt efter hvilken sikkerhedstype, vi anvender. Dette er nøje beskrevet i Sparekassens interne forretningsgange, som løbende ajourføres.

Sparekassens likviditet

Sparekassen har siden 1. kvartal 2014 indberettet det nye krav til likviditet (LCR) i henhold til de nye kapitaldækningsregler, der er trådt i kraft 1. oktober 2015, og indføres frem mod 2018.

Baseret på krav, jf. § 152 i Lov om finansiel virksomhed, har Sparekassen en betydelig overdækning på likviditetsberedskabet, herunder en overdækning på 304,8 %, svarende til 207,3 mio. kr.

Ledelsen vurderer fortsat, at Sparekassen kan leve op til kravene i takt med, at de hæves frem mod 2018, og at likviditeten vil være tilstrækkelig til at gennemføre den fremtidige drift. Vi har således et meget stærkt likviditetsberedskab, som primært består af vores indestående i Danmarks Nationalbank samt obligations- og aktiebeholdning.

Usikkerhed ved indregning og måling

De væsentligste usikkerheder ved indregning og måling knytter sig til nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier. Ledelsen vurderer, at usikkerheden ved regnskabsaflæggelsen for 2015 er på et niveau, der er forsvarligt. Vi henviser til beskrivelsen i note 2.

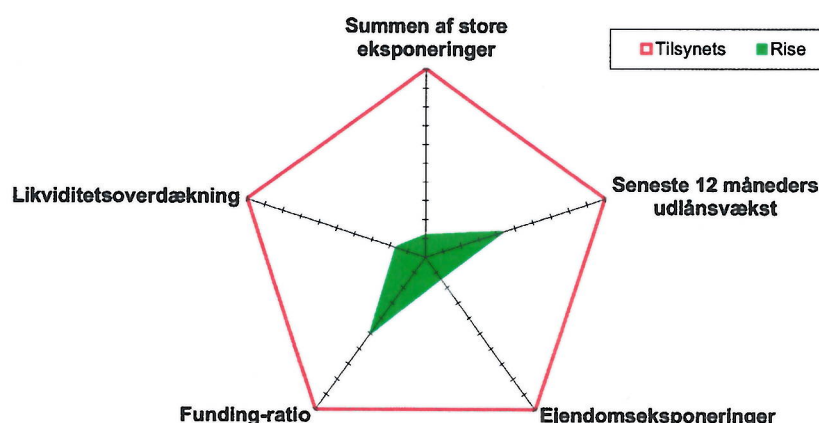
Tilsynsdiamanten

Sparekassen har i lighed med tidligere år opgjort de forskellige målepunkter i den såkaldte tilsynsdiamant. Tilsynsdiamanten fastlægger en række særlige risikoområder med en række grænseværdier. Ved udgangen af 2015 ligger Sparekassen inden for samtlige grænseværdier i tilsynsdiamanten, hvilket fremgår af nedenstående tabel.

Sparekassens tal er nedenfor sammenlignet med Finanstilsynets anbefalinger.

	Tilsynets anbefalinger	Rise Sparekasse
• Summen af store engagementer (af kapitalgrundlaget)	< 125,0 %	14,4 %
• Udlånsvækst (12 måneder)	< 20,0 %	8,7 %
• Ejendomseksponeringen (af samlede udlån)	< 25,0 %	3,5 %
• Stabil funding (udlån i f.t. arbejdende kapital)	< 1,0	0,5
• Likviditetsoverdækning	> 50,0 %	304,8 %

Tilsynsdiamanten pr. 31. december 2015

Rise Sparekasses bestyrelse og direktion følger den månedlige udvikling i tilsynsdiamantens pejlemærker. Generelt set er vi meget tilfredse med formen af vores tilsynsdiamant, hvor vi har en kontrolleret vækst i udlånet, samtidig med at antallet af store engagementer ikke udvides markant.

Vi vil til stadighed arbejde med pejlemærkerne. Det er Sparekassens generelle holdning, at vi ønsker:

- en meget tilfredsstillende likviditetssituation og har pr. 31. december 2015 et likviditetsnøgletal på 304,8. Likviditetsnøgletallet ønskes ikke under 100 %.
- en kontrolleret udlånsvækst.
- ikke en markant øget eksponering inden for ejendomssektoren.
- ikke, at antallet af store engagementer øges markant.
- et fornuftigt forhold imellem udlån og indlån, dog altid et pænt indlånsoverskud.

Whistleblower-ordning

Med henblik på at give mulighed for hensigtsmæssig og fortrolig rapportering af alvorlige forseelser eller mistanke herom er der etableret et særligt system, hvori Sparekassens medarbejdere kan indrapportere uetisk adfærd, som de måtte være bekendt med eller have mistanke om.

Whistleblower-systemet er outsourcet, og bestyrelsen har ikke modtaget indberetninger i år 2015.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Forventet udvikling 2016

Vi forventer, at basisindtjeningen for 2016 før kursreguleringer, nedskrivninger og skat vil være faldende. Dette hænger sammen med, at vi i løbet af året forventer, at tilføre organisationen yderligere personalemæssige kompetencer, som ikke umiddelbart medfører yderligere forretninger. Samtidig forventer vi, at de seneste års positive forretningsudvikling fortsætter. Her tænkes bl.a. på, at den positive kundetilgang og den balancemæssige udvikling, både på Ærø samt i Svendborg, vil fortsætte med uformindsket styrke. Vi er utrolig glade for den tillid, som både ærøboerne og borgerne i de sydfynske område har vist os igennem de seneste år.

Svendborgfilialen, som har fået et rigtig godt gennembrud i det sydfynske område, forventes at fortsætte den positive udvikling og dermed øge bidraget til sparekassens samlede resultat.

Sparekassens samlede resultat for 2016 vil bl.a. afhænge af, hvordan konjunkturerne forløber, hvor stor arbejdsløsheden bliver, hvor meget prisen på landbrugs- og boligejendomme ændres og hvor hurtigt renterne tilpasses til et mere normalt niveau. Endvidere vil landbrugssektoren generelt set blive negativt påvirket, såfremt bytteforholdene ikke forbedres i løbet af 2016 eller 2017. Vi følger vores landbrugskunders likviditetssituation løbende.

Endvidere vil Sparekassens resultat afhænge meget af, hvor stabil udviklingen på de finansielle markeder bliver, og hvor følsomme finansmarkederne er overfor ændringstegn i økonomien. Dette vil kunne få stor indflydelse på kursreguleringer og nedskrivninger på udlån. Samtidig er det vigtigt, at omsætteligheden på privat- og erhvervsejendomme øges. Såfremt det ikke sker, vil det på sigt kunne medføre større tab og nedskrivninger på ejendomme, som er svært omsættelige.

Revisionsudvalg

Sparekassen har efter vedtagelse og beslutning på sidste års repræsentantskabsmøde den 19.03.2015 nedsat et separat revisionsudvalg. Udvalgets opgaver omfatter overvågning af:

- Regnskabsaflæggelsesprocessen
- Om Sparekassens interne kontrolsystem og risikostyringssystemer fungerer effektivt.
- Den lovpligtige revision af årsregnskabet m.v.
- Kontrol med revisors uafhængighed.

Udvalget mødes efter en fastlagt mødeplan mindst 4 gange om året, som hovedregel umiddelbart forud for bestyrelsesmøder. Sparekassen har som det uafhængige og kvalificerede medlem udpeget direktør Henning Hürdum, der har mange års erfaringer med finansielle regnskaber. I 2015 har udvalget udover ovennævnte opgaver vurderet og taget stilling til Sparekassens anvendte regnskabspraksis, herunder især metoder for nedskrivninger af udlån, hensættelser på garantier samt værdiansættelse af finansielle instrumenter. I den forbindelse er Sparekassens kontrolmiljø for opgørelse af de væsentligste regnskabsmæssige skøn i årsregnskabet gennemgået og vurderet. Udvalget har i 2015 desuden særligt gennemgået Sparekassens kreditprocesser samt Sparekassens håndtering af forholdene vedrørende hvidvaskning.

Vederlag til ledelsen

For at tiltrække og fastholde Sparekassens ledelsesmæssige kompetencer er direktionen og ledende medarbejderes aflønning fastlagt under hensyntagen til arbejdsopgaver, værdiskabelse og vilkår i sammenlignelige virksomheder.

Ledelsens aflønning er nærmere beskrevet i årsregnskabet note 11. Sparekassens ledelse har udarbejdet en lønpolitik og praksis for aflønning af ledelsen og andre ansatte med indflydelse på Sparekassens risikoprofil, som er vedtaget af repræsentantskabet. Det fremgår heraf, at der fremover alene kan aftales fast aflønning.

Sparekassens ledelse

Rise Sparekasses organisation og ledelse:

Sparekassen har som en selvejende institution og som en finansiell virksomhed under tilsyn af Finanstilsynet organiseret selskabsledelsen på følgende måde:

- Garanter / garantmøder
- Repræsentantskab / repræsentantskabsmøder
- Bestyrelse / bestyrelsesmøder
- Direktion

Repræsentantskabet

Repræsentantskabet består af 33 medlemmer, der vælges på garantmøde.

Repræsentantskabet vælger bestyrelsen.

Repræsentantskabet er Sparekassens øverste myndighed og mødes mindst en gang årligt.

Bestyrelse og direktion

Bestyrelsen består p.t. af 7 medlemmer, hvoraf et er valgt af medarbejderne.

Det tilstræbes, at bestyrelsen har god kompetence, en god aldersfordeling samt bred erhvervsmæssig baggrund. Pr. 31.12.2015 udgør andelen af kvinder i Sparekassens bestyrelse et bestyrelsesmedlem ud af syv bestyrelsesmedlemmer. Det underrepræsenterede køn i bestyrelsen er således kvinder. Bestyrelsen har udarbejdet et måltal for det underrepræsenterede køn i bestyrelsen, og det medfører, at bestyrelsens sigte og holdning er, at antallet af kvinder bør øges således, at der opnås en mere ligelig kønsfordeling, og det er bestyrelsens mål, at der i 2017 som minimum bør være 2 kvindelige bestyrelsesmedlemmer.

Den finansielle lovgivning stiller krav til, at ledelsen i et pengeinstitut opfylder en lang række betingelser om egnethed (kvalifikationer og erfaring) samt hæderlighed. Bestyrelsen har gennemført en selvevaluering. Dette arbejde har givet de enkelte bestyrelsesmedlemmer en større og mere konkret indsigt i bestyrelsesarbejdet. Bestyrelsesmedlemmerne deltager løbende i kurser og uddannelse således, at deres viden løbende opdateres og ajourføres. Bestyrelsen har ansvar for at udnævne en direktion, der udgør den daglige ledelse, samt at godkende Sparekassens strategier og drøfte spørgsmål af principiel karakter med den daglige ledelse. Herudover er det bestyrelsens opgave at fastsætte rammer for Sparekassens samlede risici og grundlag for kontrolaktiviteter samt kontrollere overholdelse deraf.

Bestyrelsen mødes mindst 11 gange om året samt i øvrigt så ofte, det er nødvendigt.

Bestyrelsens forslag til forrentning af garantkapitalen:

Sparekassens forrentning af garantkapitalen indregnes direkte over egenkapitalen, og bestyrelsen foreslår en forrentning af garantkapitalen på 3,1 %, svarende til tkr. 694 for regnskabsåret 2015.

Ledelseshverv og alder:

Bestyrelse og direktionens alder samt ledelseshverv:

Direktion

Sparekassedirektør Bjarne V. Nielsen, 49 år.

- Bestyrelsesmedlem i Forsikringssamarbejde A/S, 2100 København Ø.

Bestyrelsen

Formand: Gårdejer Jens Groth-Lauritsen, 70 år.

- Ingen ledelseshverv

Næstformand: Gårdejer Leif Juul Sørensen, 50 år.

- Næstformand i Ærøskøbing Vandværk, 5970 Ærøskøbing

Direktør Henning Hürdum, 62 år.

- Bestyrelsesformand i Andersen & Martini A/S
- Bestyrelsesformand i Alliance Properties A/S
- Bestyrelsesformand i AP Lund A/S
- Bestyrelsesformand i AP Roskilde A/S
- Bestyrelsesmedlem i Andersen & Martini Biler A/S
- Bestyrelsesmedlem i Andersen & Martini Auto A/S
- Bestyrelsesmedlem i AP Volden ApS

Personalekonsulent Anne Jeppe Nielsen, 51 år.

- Ingen ledelseshverv

Gårdejer Rasmus Peder Rasmussen, 52 år.

- Bestyrelsesmedlem i Rise Vandværk, 5970 Ærøskøbing

Forhenværende MF Niels Sindal, 65 år.

- Ingen ledelseshverv

Medarbejderrepræsentant: Rådgiver Ole Lemmeke Jørgensen, 52 år.

- Bestyrelsesmedlem i Ærø Maskiner og VVS A/S, 5970 Ærøskøbing.
- Direktør i Dunkær Maskinforretning Holding ApS, 5970 Ærøskøbing

Resultatopgørelse

			(i 1.000 kr.)
	note	2015	2014
Renteindtægter	6	23.050	23.549
Renteudgifter	7	3.405	4.750
Nettorenteindtægter		19.645	18.799
Udbytte af aktier m.v.		211	778
Gebyrer og provisionsindtægter	8	13.007	10.284
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter		703	559
Nettorente- og gebyrindtægter	10	32.160	29.302
Kursreguleringer	9	1.132	3.296
Andre driftsindtægter		87	7
Udgifter til personale og administration	11	21.231	20.495
Værdiregulering ejendomme		-217	-1.651
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver		566	551
Andre driftsudgifter	12	1.050	803
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	13	3.197	2.086
Resultat før skat		7.118	7.019
Skat	14	1.315	2.149
Årets resultat		5.803	4.870
Totalindkomst:			
Årets resultat		5.803	4.870
Årets totalindkomst		5.803	4.870
Forslag til resultatdisponering			
Rente til garanterne		694	608
Overført til egenkapitalen		5.109	4.262
I alt anvendt		5.803	4.870

Balance pr. 31.12.

(i 1.000 kr.)

	note	2015	2014
Aktiver			
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavende hos centralbanker		188.057	131.107
Tilgodehavende hos kreditinstitutter og centralbanker	15	5.860	30.843
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	16	9.050	9.876
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	16	287.013	262.587
Obligationer til dagsværdi	17	76.241	121.024
Aktier m.v.	18	27.648	21.135
Aktiver tilknyttet puljeordninger	19	21.712	0
Grunde og bygninger i alt		1.770	3.900
Domicilejendomme	20	1.770	3.900
Øvrige materielle aktiver	21	2.974	1.425
Aktuelle skatteaktiver		2.102	41
Udskudte skatteaktiver	22	276	283
Aktiver i midlertidig besiddelse		1.850	0
Andre aktiver		2.611	2.335
Periodeafgrænsningsposter		1.092	1.050
Aktiver i alt		628.256	585.606
Passiver			
Indlån og anden gæld	23	502.138	488.020
Indlån i puljeordninger	24	21.712	0
Andre passiver		10.602	9.628
Periodeafgrænsningsposter		252	237
Gæld i alt		534.704	497.885
Hensatte forpligtelser			
Hensættelser til tab på garantier		2.220	2.449
Hensatte forpligtelser i alt		2.220	2.449
Efterstillede kapitalindskud	25	16.443	18.583
Efterstillede kapitalindskud i alt		16.443	18.583
Garantkapital		24.009	21.146
Foreslået rente til garantier		694	608
Overført overskud		50.186	44.935
Egenkapital i alt		74.889	66.689
Passiver i alt		628.256	585.606

Øvrige noter, herunder eventualforpligtelser

1–5 og 26–29

Egenkapitalopgørelse

(i 1.000 kr.)

	Garant- kapital	Foreslået rente til garanter	Overført resultat	I alt
Egenkapital 01.01.2015	21.146	608	44.935	66.689
Samlet indkomst for perioden	0	694	5.109	5.803
Udbetalt rente til garanter	0	-608	0	-608
Skat af rente til garanter	0	0	142	142
Tilgang garantkapital	3.878	0	0	3.878
Afgang garantkapital	-1.015	0	0	-1.015
	2.863	0	0	2.863
Egenkapital 31.12.2015	24.009	694	50.186	74.889
Egenkapital 01.01.2014	18.312	527	40.544	59.383
Samlet indkomst for perioden	0	608	4.262	4.870
Udbetalt rente til garanter	0	-527	0	-527
Skat af rente til garanter	0	0	129	129
Tilgang garantkapital	3.544	0	0	3.544
Afgang garantkapital	-710	0	0	-710
	2.834	0	0	2.834
Egenkapital 31.12.2014	21.146	608	44.935	66.689

Noter

Note 1: Væsentlig anvendt regnskabspraksis og ændringer i anvendt regnskabspraksis.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. (Regnskabsbekendtgørelsen).

Årsregnskabet præsenteres i danske kroner og afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2014.

Vi har valgt at præsentere den anvendte regnskabspraksis, som har særlig betydning for regnskabsaflæggelsen for Rise Sparekasse i note 1. Præsentationen af den øvrige anvendte regnskabspraksis fremgår af note 29.

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager. Udlån, der indgår i en handelsbeholdning, måles efter første indregning til dagsværdi. Øvrige udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v., og nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte tab, men endnu ikke realiserede tab.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender foretages såvel individuelt som gruppevis. I vurderingen af nedskrivningerne er der taget højde for den seneste præcisering af reglerne, som er foretaget i bilag 10 til regnskabsbekendtgørelsen af 26. marts 2014 samt vejledningen om individuelle nedskrivning og hensættelser af 28. oktober 2015. Nedskrivninger til tab foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse. Der foreligger objektiv indikation på værdiforringelse af et udlån, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for renter og afdrag
- Når Sparekassen yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være ydet, hvis ikke låntager var i økonomiske vanskeligheder
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.

Nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet, herunder realisationsværdi af eventuelle sikkerheder. Til beregningen af nutidsværdien anvendes for fastforrentede udlån og tilgodehavender den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet eller tilgodehavendet. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

Signifikante udlån vurderes individuelt for indikation på værdiforringelse ved hver regnskabsafslutning. Sparekassen gennemgår alle udlån over 500 t.kr. individuelt.

Udlån, der ikke er nedskrevet individuelt, inddeles i grupper for vurdering af nedskrivningsbehovet (gruppevis nedskrivninger).

Noter

Sparekassen benytter Lokale Pengeinstitutters model for gruppevis nedskrivninger, der baserer sig på en segmentering af kunderne ved en opdeling i 16 grupper. Der er 6 grupper for private kunder og 9 grupper for erhvervskunder og én gruppe af offentlige myndigheder. Grupperne er opgjort, således at de i videst muligt omfang har ensartede kreditrisici. Modellen fastlægger sammenhængen mellem konstaterede tab og et antal forklarende variable, hvori indgår rente, arbejdsløshed, konkurser, ejendomsprisudviklingen og dermed, hvorvidt der er objektiv indikation. Endvidere har Sparekassen i 2015 foretaget en gruppevis nedskrivning på landbruget på tkr. 750, hvoraf tkr. 625 er et ledelsesmæssigt skøn.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger under posten nedskrivninger på udlån.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi, der som udgangspunkt er baseret på noterede markedspriser. I det omfang der er tale om ikke noterede instrumenter, opgøres dagsværdien efter almindelig anerkendte principper, der bygger på markedsbaserede parametre. Afledte finansielle instrumenter indregnes under andre aktiver, henholdsvis andre passiver.

Obligationer til dagsværdi

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen. Udtrukne obligationer måles til nutidsværdien.

Hvis markedet for en eller flere obligationer er illikvidt, eller hvis der ikke findes en offentlig anerkendt pris, fastsætter Sparekassen dagsværdien ved brug af anerkendte værdiansættelsesteknikker. Disse teknikker omfatter anvendelse af tilsvarende nylige transaktioner mellem uafhængige parter, henvisning til andre tilsvarende instrumenter, analyser af tilbagediskonterede pengestrømme samt andre modeller baseret på observerbare markedsdata.

Aktier m.v.

Aktier måles til dagsværdi. Dagsværdien for aktier, der handles på aktive markeder, opgøres efter lukkekursen på balancedagen. Dagsværdien for unoterede illikvide aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler og lignende eller alternativt kapitalværdiberegninger. Illikvide og unoterede kapitalandele, hvor der ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris.

Note 2: Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder.

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af Sparekassens ledelse i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er angivet nedenfor.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet foretager ledelsen en række regnskabsmæssige vurderinger, der danner grundlag for præsentation, indregning og måling af instituttets aktiver og forpligtelser. Årsregnskabet er aflagt efter et princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige

Noter

usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2015 er:

- Måling af udlån
- Måling af dagsværdi af finansielle instrumenter
- Måling af domicilejendomme
- Måling af aktiver i midlertidigt besiddelse

Måling af udlån

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er foretaget i overensstemmelse med regnskabspraksis, og er baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket og påvirkningerne kan være væsentlig. Ændringer kan forekomme ved en ændring i praksis fra myndighedernes side, ligesom ændrede principper fra ledelsen så som ændret forhold som f.eks. tidshorisonten ændres.

Den økonomiske afmatning medfører en større usikkerhed ved måling af engagementerne. Det kan således ikke afvises, at en fortsat negativ udvikling inden for brancher, hvor Sparekassen har ikke ubetydelige engagementer, ændring af praksis af den ene eller anden årsag kan medføre yderligere nedskrivninger. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividende udbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn.

Nedskrivningerne er opgjort i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens bilag 10 og vurderede sikkerhedsværdier. Værdierne er fastlagt i et illikvidt marked, hvor kendskab til reelle handels- og belåningsværdier er meget sparsom. En afgørende faktor for nedskrivninger på landbrugsengagementer er værdien af landbrugsjord. I de foretagne nedskrivningsberegninger for de landbrugsengagementer, hvor der er vurderet at være objektiv indikation for værdiforringelse, er der maksimalt anvendt en hektarpris på 90.000 kr. på Ærø og 140.000 kr. på Fyn.

For privatkunder er der usikkerhed forbundet med opgørelse af nedskrivninger, da det for en del af kunderne kan konstateres, at selvom kunderne på nuværende tidspunkt kan betale ydelserne på lånene, så vil yderligere krav til afdrag eller rente presse betalingsevnen. Hertil kommer at en række boligejere ikke vil kunne afhænde deres bolig uden tab.

Gruppevise nedskrivninger er fortsat behæftet med en usikkerhed. Ved opgørelse af gruppevise nedskrivninger anvender Sparekassen Lokale Pengeinstitutters model. Da modellen ikke rammer alle relevante forhold, og da der fortsat er begrænset historisk datagrundlag som udgangspunkt for beregningerne, har det fortsat været nødvendigt at supplere modellens beregninger med ledelsesmæssige skøn. De ledelsesmæssige skøn relaterer sig især til landbrugssektoren.

Hensættelser til tab på garantier, hvor der er væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risiko for, at der skal betales på den afgivne garanti.

Måling af dagsværdi af finansielle instrumenter

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv kan omsættes til, eller en forpligtelse indfries til, ved en handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter.

Noter

Dagsværdien af finansielle instrumenter, hvor der findes et aktivt marked, fastsættes til den pris, der vil blive modtaget ved salg på balancedagen, eller hvis en sådan ikke foreligger en anden offentliggjort kurs, der må antages bedst at svare hertil. For finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked, fastlægges dagsværdien ved hjælp af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, der baserer sig på observerbare aktuelle markedsdata.

For aktier noteret på et aktivt marked fastsættes dagsværdien som den officielt noterede kurs.

For unoterede aktier i form af aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen for at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen, og aktierne indgår som observerbare priser.

For øvrige unoterede aktier i sektorejede- og øvrige selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part.

Måling af unoterede aktier er således behæftet med usikkerhed.

Måling af domicilejendomme

Fastsættelsen af den omvurderede værdi af vores domicilejendom er forbundet med et væsentligt skøn. Skønnet knytter sig til fastlæggelsen af et forrentningskrav som afspejler, at ejendommen kan afhændes inden for en 6 måneders periode. Domicilejendommen udgøres af lokaler, hvorfra der udøves aktiv bankvirksomhed samt tilhørende kælder- og loftslokaler til bankinstallationer m.v. I forbindelse med værdiansættelsen er der anvendt forskellige kvadratmeterpriser i forhold til alternative anvendelsesmuligheder, som de enkelte lokaler vurderes at have.

Måling af aktiver i midlertidig besiddelse

Består af aktiver som Sparekassen forventer frasolgt indenfor 12 måneder.

I 2015 er domicilejendommen Fåborgvej 25 regnskabsmæssigt flyttet til aktiver i midlertidig besiddelse, da ejendomme er sat til salg.

Note 3. Finansielle risici og politikker for mål og styringen af finansielle risici.

Sparekassen er eksponeret over for forskellige typer af risici. Formålet med Sparekassens politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Sparekassen har defineret en profil for de risici, som Sparekassen maksimalt ønsker at påtage sig. Profilen er beskrevet i instruksenen til direktionen. Der følges op på hvert ordinært bestyrelsesmøde i forhold til udnyttelse af de tildelte rammer.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til dagligt påvirker sparekassen. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen i risici og udnyttelse af de tildelte risikorammer. Den daglige styring af risici foretages af direktionen.

Noter

Kreditrisiko

De væsentligste risici i Rise Sparekasse vedrører i sagens natur kreditrisiko. Sparekassens risikostyringspolitikker er derfor tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og forventet sikkerhed. Modparter til derivater er begrænset til at være kreditinstitutter, der har en høj kreditværdighed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som Sparekassen har forretninger med. Større udlån er dækket ved tilstrækkelig likvid sikkerhed.

Den samlede krediteksponering er sammensat af balanceførte og ikke balanceførte poster. Eksponeringen omfatter både den almindelige bankforretning og handelsaktiviteterne.

Sparekassen følger løbende alle udlån og garantier over 0,5 mio. kr. på individuel basis. Øvrige udlån og garantier overvåges på gruppevis basis dog således, at når objektive indikatorer viser, at der kan opstå et konkret problem med et engagement, bliver disse ligeledes vurderet individuelt.

Sparekassen klassificerer kunderne i grupper i overensstemmelse med den risiko, der vurderes at være forbundet med lån til netop denne kunde. Klassificeringen sker for privatkunder på baggrund af rådighedsbeløb, gældsfaktor og reel formue, mens erhvervskunder klassificeres efter indtjening og egenkapital.

Kreditpolitikken fastlægger, at der skal tilstræbes en god spredning på engagementsstørrelser, kunder og brancher. Sparekassens kreditrisiko overvåges løbende. Kvartalsvis foretages en gennemgang af engagementer, der vurderes at være risikofyldte.

De samlede nedskrivninger og hensættelser i Sparekassen er på 19,8 mio. kr. Dette er fordelt således, at der på de individuelle engagementer er nedskrevet 16,1 mio. kr. og på de gruppevise vurderede engagementer er der nedskrivninger og hensættelser på 3,7 mio. kr. De driftsmæssige nedskrivninger i regnskabet for 2015 andrager en udgift på 3.197 tkr. Sparekassen beregner de gruppevise nedskrivninger med baggrund i Lokale Pengeinstitutters udviklede model. Denne model burde med baggrund i de indlagte samfundsmæssige parametre give et retvisende billede af de fremtidige forventninger til tab på grupper. De gruppevise nedskrivninger og hensættelser ændres løbende med baggrund i forhold som ændrede boligpriser, ændringer i arbejdsløshed, landbrugets aktuelle situation og renteniveauet m.v.

Markedsrisiko

Markedsrisikoen styres via fastsatte limits for en lang række af risikomål. Opgørelse, overvågning og rapportering af markedsrisici sker løbende. Rapporteringen udarbejdes af administrations- og regnskabschefen. Direktionen modtager løbende rapportering om disse risici. Bestyrelsen modtager rapportering om udvikling i markedsrisici på månedsbasis.

Renterisiko

Det kan oplyses, at Sparekassens renterisiko bl.a. beregnes ud fra Sparekassens beholdning af obligationer. Ultimo 2015 udgør den samlede renterisiko 1.715 tkr., hvilket svarer til 2,7 % af kernekapitalen efter fradrag (se fordeling i nedenstående tabel). Den tilsvarende opgørelse ultimo 2014 androg 1.499 tkr. (2,6 %).

Noter

Renterisiko fordelt efter modificeret varighed	(tkr.)	Handels- beholdning	Ikke handels- beholdning
Til og med 3 mdr.		2	0
Over 3 mdr. til og med 6 mdr.		0	-3
Over 6 mdr. til og med 12 mdr.		19	62
Over 1 år til og med 2 år		104	8
Over 2 år til og med 3 år		393	34
Over 3 år til og med 4 år		128	53
Over 4 år		802	113
I alt		1.448	267

Renterisiko fordelt efter valuta		
DKK	1.429	214
EUR	0	53
NOK	19	0
I alt	1.448	267

Sparekassen har i kapitalbehovsopgørelsen taget højde for et rentevip på værdipapirerne som ligger udenfor handelsbeholdningen.

Aktierisiko.

I bestyrelsens retningslinjer til direktionen er der indbygget et maksimum for den risiko Sparekassen må påtage sig. Sparekassens aktieportefølje består af 27,6 mio. kr. aktier, hvoraf 21,7 mio.kr. er unoterede aktier i sektorselskaber/samarbejdspartnere inden for den finansielle sektor, 5,2 mio. kr. er placeret i likvide aktier og 0,7 mio. kr. er placeret i unoterede vindmølleanparter og unoterede aktier. De likvide aktier androg ultimo 2014 3,5 mio.kr.

Valutarisiko.

Sparekassens valutapositioner udgør 4.774 tkr. ultimo 2015, hvilket svarer til 7,4 % af kernekapitalen. Valutarisikoen opgjort som valutakursindikator 2 beregnes ikke, da valutapositionerne udgør mindre end 10 % af kernekapitalen.

Sparekassen har vedtaget retningslinjer for, hvilke valutaer det er tilladt at have eksponering i. Der henvises til note 27 for yderligere oplysninger om valutarisici.

Likviditetsrisiko.

Sparekassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelig likvider, ultralikvide værdipapirer, tilstrækkelige kreditfaciliteter samt evnen til at lukke markedspositioner. Det likvide beredskab fastlægges ud fra en målsætning om at sikre et tilstrækkeligt og stabilt likvidt beredskab. Sparekassen tilstræber at have en overdækning i forhold til kravene i lov om finansiell virksomhed på 100 %.

Noter

Opgjort efter forfaldstidspunkt kan de finansielle aktiver og finansielle forpligtelser inkl. beløb, der forfalder til betaling inkl. renter, opgøres således:

	Anfordrings- tilgode- havender	Til og med 3 måneder	Over 3 måneder til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt t.kr.
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanken	188.057					188.057
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	5.860					5.860
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi		3.040	6.010			9.050
Udlån og andre tilgodehavender	344	1.679	6.869	70.179	207.942	287.013
Fonds / Obligationer mv.	23.824	521	2518	42.633	34.393	103.889
Aktiver i puljeordninger					21.712	21.712
Andre aktiver	3.037	580	3.952	276	4.830	12.675
Aktiver i alt	221.122	5.820	19.349	113.088	268.877	628.256
Indlån og anden gæld	388.787	57.541	2.832	9.795	43.182	502.137
Indlån i puljeordninger					21.712	21.712
Andre passiver	8.190	905	1.251	509	0	10.855
Hensatteforpligtelser	0	0	0	0	2.220	2.220
Efterstillede kapitalindskud			443	16.000		16.443
Egenkapital						74.889
Gæld og efterstillede kapital i alt	396.977	58.446	4.526	26.304	67.114	628.256

Operationel risiko.

Sparekassen har med henblik på at mindske tab som følge af operationelle risici udarbejdet flere politikker. En central del heraf er sikkerhedspolitikken, der stiller en række krav til it og personale, ligesom den stiller en række krav til håndtering af følsomme oplysninger. Herudover er der udarbejdet nødplaner for it, som skal begrænse tab i tilfælde af manglende it-faciliteter eller anden lignende krisesituation. Sparekassen ønsker et stærkt kontrolmiljø og har derfor også udarbejdet en række standarder for, hvorledes kontrol skal foregå.

Sparekassen er qua sin størrelse afhængig af visse nøglemedarbejdere. For at mindske afhængigheden er der udarbejdet skriftlige arbejdsgange. Herudover søger Sparekassen i videst muligt omfang at uddanne medarbejdere på områder, hvor det vurderes, at den største afhængighed er til stede.

Sparekassen har etableret en compliance- og en risikostyringsfunktion, der skal medvirke til at sikre, at vi til enhver tid lever op til eksterne såvel som interne krav.

Det er Sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

Noter

(i 1.000 kr.)

Note 4: Kapitalforhold og kapitalprocent

2015 2014

Kapitalsammensætning

Egenkapital	74.889	66.689
Skatteaktiver	-276	-283
Foreslået rente til garantier	-694	-608
Ramme til indløsning af garantkapital	-500	-1.000
Fradrag for forsigtig værdiansættelse	-113	-152
Fradrag for kapitalandele m.v. større end 10 %.	-8.902	-5.192
Egentlig kernekapital	64.404	59.453
Supplerende kapital	13.796	15.269
Kapitalgrundlag før fradrag	78.200	74.722
Fradrag for kapitalandele m.v. større end 10 %.	-3.815	-3.461
Kapitalgrundlag efter fradrag	74.385	71.261

Risikoeksponering

Kreditrisiko	255.813	236.080
Markedsrisiko	38.763	50.305
Operationel risiko	55.847	46.374
Risikovægtede aktiver i alt	350.423	332.759

Nøgletal

Egentlig kernekapitalprocent	18,4	17,9
Kernekapitalprocent	18,4	17,9
Kapitalprocent	21,2	21,4

Noter

Note 5: Femårsoversigt

(i 1.000 kr.)

Hoved- og nøgletal	2015	2014	2013	2012	2011
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter	32.160	29.302	27.293	24.303	22.266
Kursreguleringer	1.132	3.296	1.923	2.584	-4.440
Udgifter til personale og administration	21.231	20.495	20.083	17.944	16.910
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	3.197	2.086	2.332	4.148	1.742
Årets resultat	5.803	4.870	3.368	2.008	-959
Balance					
Udlån	296.063	272.463	273.887	255.107	239.854
Indlån	502.138	488.020	432.747	385.307	342.534
Indlånsoverskud	206.075	215.557	158.860	130.200	102.680
Egenkapital	74.889	66.689	59.383	53.963	49.508
Aktiver i alt	628.256	585.606	527.344	468.347	416.066
Nøgletal					
Kapitalprocent (<i>solvensprocent</i>)	21,2	21,4	22,8	20,0	21,7
Kernekapitalprocent	18,4	17,9	17,9	15,4	16,1
Egenkapitalforrentning før skat	10,1	11,1	8,5	5,4	-2,6
Egenkapitalforrentning efter skat	8,2	7,7	5,9	3,9	-1,9
Indtjening pr. omkostningskrone	1,27	1,27	1,20	1,11	0,93
Renterisiko	2,7	2,6	3,5	3,5	3,8
Valutaposition	7,4	7,4	7,0	7,4	1,4
Valutarisiko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udlån i forhold til indlån	59,9	58,8	66,3	69,2	72,7
Udlån i forhold til egenkapital	4,0	4,1	4,6	4,7	4,8
Årets udlånsvækst	8,7	-0,5	7,4	6,4	17,4
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	304,8	336,5	336,4	276,4	245,7
Summen af store engagementer	14,4	16,0	0,0	31,6	0,0
Årets nedskrivningsprocent	0,8	0,6	0,6	1,3	0,6
Afkastningsgrad beregnes som forholdet mellem årets resultat og aktiver i alt	0,92	0,83	0,64	0,43	-0,23
Gearing <i>x)</i>	8,7	8,9	9,5	-	-

x) Ikke beregnet for 2012 og 2011

Noter	(i 1.000 kr.)	
	2015	2014
Note 6: Renteindtægter		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	2	7
Udlån og andre tilgodehavender	21.328	20.861
Obligationer	1.720	2.679
Øvrige renteindtægter	0	2
	23.050	23.549
Note 7: Renteudgifter		
Kreditinstitutter og centralbanker	17	6
Indlån og anden gæld	2.129	3.346
Efterstillede kapitalindskud	1.256	1.376
Øvrige renteudgifter	3	22
	3.405	4.750
Note 8: Gebyrer og provisionsindtægter		
Værdipapirhandel og depoter	3.216	2.737
Betalingsformidling	1.782	1.555
Lånesagsgebyr	466	344
Garantiprovision	5.147	3.946
Øvrige gebyrer og provisioner	2.396	1.702
	13.007	10.284
Note 9: Kursreguleringer		
Udlån og tilgodehavender til dagsværdi	654	-203
Obligationer	-2.664	-242
Aktier m.v.	3.151	3.796
Valuta, rente m.v.	-9	-55
Aktiver tilknyttet puljeordninger	873	0
Indlån i puljeordninger	-873	0
	1.132	3.296
Note 10: Nettorente- og gebyrindtægter fordelt på aktivitetsområder		
Filialnet	32.160	29.302
	32.160	29.302
Note 11: Udgifter til personale og administration		
<u>Personaleudgifter:</u>		
Lønninger	9.387	9.235
Pensioner	899	884
Udgifter til social sikring og lønsumsafgift	1.530	1.447
	11.816	11.566
<u>Lønninger og vederlag til direktion og bestyrelse:</u>		
Direktion, 1 person	1.335	1.275
Bestyrelse, 7 personer:		
Ordinært honorar:		
Bestyrelsesformand Jens Groth-Lauritsen	50	50
Næstformand Leif Juul Sørensen	40	40
Bestyrelsesmedlem Anne Jeppe Nielsen	30	30
Bestyrelsesmedlem Rasmus Peder Rasmussen	30	30

Noter

(i 1.000 kr.)

	2015	2014
Bestyrelsesmedlem Henning Hürdum	32	0
Bestyrelsesmedlem Niels Sindal	30	30
Bestyrelsesmedlem Ole L. Jørgensen	30	30
Afgået bestyrelsesmedlem:		
Bestyrelsesmedlem Jens Ditlev Rasmussen	6	30
Honorar for tabt arbejdsfortjeneste:		
Bestyrelsesmedlem Anne Jeppe Nielsen	0	5
Bestyrelsesmedlem Rasmus Peder Rasmussen	0	5
Bestyrelsesmedlem Jens Ditlev Rasmussen	0	2
Bestyrelsen i alt	248	252
	1.583	1.527
I personaleudgifter indgår vederlag til andre ansatte med væsentlig indflydelse på Sparekassens risikoprofil, 4 personer	2.737	2.844
Direktion, bestyrelse og andre ansatte med væsentlig indflydelse på Sparekassens risikoprofil er fastlønnet.		
<u>Øvrige administrationsudgifter:</u>	7.832	7.402
Udgifter til personale og administration i alt	21.231	20.495
Det gennemsnitlige antal beskæftigede omregnet til heltidsansatte	20,9	19,5
<u>Revisionshonorar:</u>		
Lovpligtig revision af årsregnskabet	186	189
Andre erklæringsopgaver	30	30
Andre ydelser end revision	0	37
	216	256
Note 12: Andre driftsudgifter		
Betaling til Indskydergarantifonden	1.043	803
Betaling til Afviklingsformuen	7	0
	1.050	803
Note 13: Nedskrivninger på udlån m.v.		
Individuelle nedskrivninger på udlån		
Individuelle nedskrivninger, primo	13.440	12.331
Nedskrivninger	6.518	3.731
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-4.076	-2.945
Andre bevægelser	938	1.353
Endeligt tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet / hensat	-1.588	-1.030
	15.232	13.440

Noter

(i 1.000 kr.)

	2015	2014
Gruppevis nedskrivninger på udlån		
Gruppevis nedskrivninger, primo	1.250	710
Nedskrivninger	1.118	540
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-30	-67
Andre bevægelser	30	67
	2.368	1.250
Individuelle hensættelser på garantier		
Individuelle hensættelser, primo	1.004	55
Hensættelser	140	1.004
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-270	-55
	874	1.004
Gruppevis hensættelser på garantier		
Gruppevis hensættelser, primo	1.445	1.500
Hensættelser	26	0
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-125	-55
	1.346	1.445
I alt nedskrivninger og hensættelser ultimo året	19.820	17.139
Afstemning af nedskrivninger på udlån m.v.		
Nedskrivninger i året	7.802	4.271
Tilbageførte nedskrivninger	-3.533	-2.158
Endeligt tabt i årets løb, ikke tidligere nedskrevet	33	21
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-66	-88
Ændring i hensættelser i årets løb	0	894
Renter på nedskrivningerne	-1.039	-854
Resultatpåvirkning af nedskrivninger og hensættelser	3.197	2.086
Note 14: Skat		
Beregnet skat af årets indkomst	1.310	2.205
Ændring i udskudt skat	7	-55
Regulering af tidligere års skat	-2	-1
	1.315	2.149
Effektiv skatteprocent		
Selskabsskattesatsen i Danmark	23,5	24,5
Ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter mv.	-5,0	6,1
Effektiv skatteprocent	18,5	30,6
Note 15: Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		
Anfordringstilgodehavender	5.860	30.843
	5.860	30.843
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	5.860	30.843
	5.860	30.843
Note 16: Udlån og andre tilgodehavender		
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	9.050	9.876
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	287.013	262.587
	296.063	272.463

Noter

(i 1.000 kr.)

	2015	2014
Udlån og tilgodehavender til dagsværdi		
Over 3 måneder og til og med et år	9.050	0
Over 1 år og til og med 5 år	0	9.876
	9.050	9.876
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris		
På anfordring	344	2.442
Til og med 3 måneder	1.679	11.178
Over 3 måneder og til og med et år	6.869	28.120
Over 1 år og til og med 5 år	70179	95.242
Over 5 år	207.942	125.605
	287.013	262.587

Der er foretaget delvis nedskrivning på udlån hvor der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.

Individuelle nedskrivninger:

Udlån og tilgodehavender før nedskrivning	23.491	25.031
Udlån og tilgodehavender efter nedskrivning	8.259	11.591

Gruppevise nedskrivninger:

Udlån og tilgodehavender før nedskrivning	281.113	224.322
Udlån og tilgodehavender efter nedskrivning	278.744	223.072

Standardvilkår

Erhvervskunder: Typisk kan Sparekassen opsige engagementet uden varsel. Der stilles krav til, at kunden løbende indleverer økonomiske oplysninger til Sparekassen.

Privatkunder: Typisk er der et opsigelsesvarsel fra Sparekassens side på 3 måneder, medmindre der foreligger misligholdelse eller anden forfaldsgrund. Der stilles normalt krav om økonomiske oplysninger ved nyudlån samt ændringer i eksisterende udlån.

Sikkerhederne vurderes efter nærmere retningslinjer, som er beskrevet i de interne forretningsgange. Sikkerhedsværdien varierer alt efter hvilket aktiv, som pantsættes til sikkerhed for kundernes engagementer med Sparekassen.

% %

Kreditrisici fordelt på sektorer og brancher:

Erhverv

Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	9	9
Industri og råstofudvinding m.v.	1	1
Energiforsyning	1	0
Bygge- og anlægsvirksomhed	4	4
Handel	5	5
Transport, restaurations- og hotelvirksomhed	5	4
Information og kommunikation	1	1
Finansiering og forsikring	1	1
Fast ejendom	3	2
Øvrige erhverv	7	10
Erhverv i alt	37	37
Private	63	63
I alt	100	100

Noter	(i 1.000 kr.)	
	2015	2014
Note 17: Obligationer til dagsværdi		
Statsobligationer	1.728	4.261
Realkreditobligationer	67.976	110.734
Øvrige obligationer	6.537	6.029
	76.241	121.024
Note 18: Aktier m.v.		
Aktier/investeringsbeviser noteret på OMX	5.170	3.510
Unoterede aktier optaget til dagsværdi	22.478	17.625
	27.648	21.135
Note 19: Aktiver i puljeordninger		
Placeret i:		
Kontantindestående	1.172	0
Obligationer	8.762	0
Aktier	4.189	0
Investeringsforeningsandele	7.394	0
Andet	195	0
	21.712	0
Note 20: Domicilejendomme		
Omvurderet værdi primo	3.900	5.600
Afgang i året	1.850	0
Årets afskrivninger	63	49
Årets værdireguleringer	-217	-1.651
Omvurderet værdi ultimo	1.770	3.900
Note 21: Øvrige materielle aktiver		
Samlet kostpris primo	4.124	4.029
Tilgang	2.052	95
Afgang	429	0
Samlet kostpris ultimo	5.747	4.124
Af- og nedskrivninger primo	2.699	2.197
Årets afskrivninger	503	502
Tilbageførte nedskrivninger	429	0
Af og nedskrivninger ultimo	2.773	2.699
Bogført værdi ultimo	2.974	1.425

Noter

(i 1.000 kr.)

	2015	2014
Note 22: Udskudte skatteaktiver og skatteforpligtelser		
Udskudt skat primo	283	229
Ændring i udskudt skat	-7	54
	276	283

	2015	2015	2015	2014
	Udskudt	Udskudt	Udskudt	Udskudt
	skatte-	skatte-	skatte-	skatte-
	aktiv	forpligtelse	aktiv	aktiv
			netto	netto
Materielle anlægsaktiver	0	-145	-145	-50
Udlån	421	0	421	333
Netto	421	-145	276	283

Note 23: Indlån og anden gæld

Fordeling på restløbetider

Anfordring	388.788	364.644
------------	---------	---------

Indlån med opsigelsesvarsel

Til og med 3 måneder	57.541	66.601
Over 3 måneder og til og med 1 år	2.832	4.070
Over et år og til og med 5 år	9.795	11.483
Over 5 år	43.182	41.222
	502.138	488.020

Fordeling på indlånstyper

På anfordring	388.788	364.644
Indlån med opsigelsesvarsel	54.240	60.336
Tidsindskud	1.324	5.325
Særlige indlånsformer	57.786	57.715
	502.138	488.020

Note 24: Indlån i puljeordninger

Indlån, primo	0	0
Årets indbetalinger fra puljedeltagere	20.839	0
Årets udbetalinger til puljedeltagere	0	0
Årets resultat	873	0
	21.712	0

Puljeresultat (indregnet under kursreguleringer):

Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	40	0
Renteindtægter	119	0
Aktieudbytter	194	0
Kursreguleringer	600	0
	873	0

Note 25: Efterstillede kapitalindskud

Supplerende kapital:		
Variabelt forrentet banklån, DKK	15.000	15.000
Fastforrentet indlån DKK	1.443	3.583
	16.443	18.583

Betalte renter	1.256	1.376
----------------	-------	-------

Noter

(i 1.000 kr.)

	2015	2014
Efterstillet kapitalindskud, der medregnes ved opgørelse af kernekapitalen	13.797	15.269

Det efterstillede variable banklån, som fra kreditors side er uopsigelig, udløber 4. august 2020, men kan af Rise Sparekasse førtidsindfries fra den 4. august 2016 og efterfølgende ved hver rentetermin. Kapitalindskuddet forrentes med en variabel rente som pt. udgør 2,2718 + et tillæg på 5,25 % p.a. De fastforrentede indlån forrentes med en rentesats på 4,5 % p.a.

Note 26: Eventualforpligtelser

Garantier m.v.

Finansgarantier	4.161	3.812
Tabsgarantier for realkreditlån	57.538	25.995
Tinglysningsgarantier	15.351	26.687
Øvrige garantier	30.274	18.986
	107.324	75.480

Andre forpligtede aftaler

SDC udtrædelsesforpligtelse	13.431	11.399
Huslejeforpligtelse	6.647	0
Sponsorater	49	0
	20.127	11.399

Note 27: Valutaeksponering

Valutafordeling på hovedvalutaer (netto):

NOK	2.248	2.528
EUR	1.915	1.404
USD	464	99
GBP	81	73
Øvrige	66	95
	4.774	4.199

Aktiver i fremmed valuta i alt	4.890	4.199
Passiver i fremmed valuta i alt	116	0

Valutakursindikator 1 (valutaposition)	4.774	4.199
--	-------	-------

Valutaindikator 1 opgøres som summen af den største numeriske værdi af aktiver (lang position) eller nettogæld. Indikator 1 viser et mål for den samlede valutarisiko.

Note 28: Nærtstående parter

Der er ingen nærtstående parter med bestemmende indflydelse på Sparekassen. Øvrige nærtstående parter består af direktionen og bestyrelsen samt nærtstående med disse. Alle transaktioner med nærtstående parter er foretaget på markedsmæssige vilkår. Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer har personalevilkår.

Noter

	(i 1.000 kr.)	
	2015	2014
Lån til ledelsen:		
Direktionen, rentesats (4,65 %)	1.115	1.115
Bestyrelsen, rentesats (2,00 % - 9,20 %)	10.153	10.987
Sikkerhedsstillelser:		
Direktionen	1.160	1.160
Bestyrelsen	7.709	6.511

Særlige incitamentsprogrammer:

Der er ikke etableret incitamentsprogrammer for Sparekassens direktion eller bestyrelse

Note 29. Anvendt regnskabspraksis

Anvendt regnskabspraksis er, ud over det i note 1 beskrevne, beskrevet nedenfor.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde Sparekassen og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når Sparekassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå Sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsregnskabet aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterer på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på afviklingsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget, og Sparekassen i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten. Sparekassen anvender ikke de nye regler om omklassificering af visse finansielle aktiver fra dagsværdi til amortiseret kostpris.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs.

Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens lukkekurs for valutaen.

Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Modregning

Sparekassen modregner tilgodehavender og forpligtelser, når Sparekassen har en juridisk ret til at modregne de indregnede beløb og samtidig har til hensigt at nettoafregne eller realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidig.

Noter

Resultatopgørelsen

Renter, gebyrer og provisioner

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører.

Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument (udlån) under renteindtægter.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Rente af nedskrivninger på udlån og kreditter der ikke indgår i balancen, er jfr. regnskabsbekendtgørelsen indtægtsført under nedskrivninger på udlån m.v.

Vederlag for formidling af realkreditlån for Totalkredit indregnes efter modregningsmodellen. Efter modregningsmodellen indregnes vederlag på tidspunktet for lånets etablering, og vederlag for løbende servicering af låntager indregnes i takt med, at Sparekassen forestår serviceringen, og dermed opnår ret til vederlaget. Totalkredit kan modregne konstaterede tab i realkreditlånets løbetid i de fremtidige løbende provisionsindtægter. Modregning indregnes på tidspunktet for den tabsgivende begivenhed. Indtægter og eventuelle udgifter i forbindelse med garantistillelse for Totalkreditlån indregnes på tilsvarende vis som ved modregningsmodellen.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner m.v. til Sparekassens personale. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratualer og fratrædelsesgodtgørelser, indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Pensionsordninger

Rise Sparekasse har indgået bidragsbaserede pensionsordninger med hovedparten af medarbejderne. I de bidragsbaserede ordninger indbetales faste bidrag til en uafhængig pensionskasse. Sparekassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder udgifter af sekundær karakter i forhold til instituttets aktiviteter, herunder bidrag til sektorløsninger.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændringer i udskudt skat, indregnes i resultatet med den del, der kan henføres til årets resultat, i anden totalindkomst eller direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer henholdsvis i anden totalindkomst og direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat, indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt acontoskat.

Ved beregning af årets aktuelle skat anvendes de på balancedagen gældende skattesatser og -regler.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver indregnes i balancen til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver.

Noter

Det vurderes på hver balancedag, om det er sandsynligt, at der i fremtiden vil blive frembragt tilstrækkelig skattepligtig indkomst til, at det udskudte skatteaktiv vil kunne udnyttes.

Balancen

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender og gæld hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt Danmarks Nationalbank. Tilgodehavender måles til dagsværdi. Gæld måles til amortiseret kostpris.

Domicilejendomme

Domicilejendomme er ejendomme, som Sparekassen selv benytter til administration, filial eller øvrig virksomhed. Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Ejendommens dagsværdi revurderes årligt på baggrund af beregnede kapitalværdier for de forventede fremtidige pengestrømme. Derudover indhentes ca. hvert 3. år vurderinger af ejendommens markedsværdi fra uafhængige vurderingsmænd.

Stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes under opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen. Fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsel af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi. Domicilejendomme afskrives over en periode på 50 år.

Øvrige materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles ved første indregning til kostpris. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Øvrige materielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af de øvrige aktivers forventede brugstider:

Maskiner og inventar	5 til 10 år
IT udstyr	3 år

Øvrige materielle anlægsaktiver vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikation for værdiforringelse, og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste af nettosalgsprisen og nytteværdien.

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer, samt øvrige materielle aktiver som forventes afhændet inden for kort tid. Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg. Aktiverne er kun midlertidigt i Sparekassens besiddelse og salg vurderes sandsynligt inden for kort tid. Der afskrives ikke på aktiver i midlertidig besiddelse. Aktiver og dertil tilknyttet forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Noter

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter øvrige aktiver, der ikke hører til under andre aktivposter. Posten omfatter positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og indtægter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder tilgodehavende renter og udbytte. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en positiv værdi på balancedagen og som måles til dagværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld omfatter indlån med modparter, der ikke er kreditinstitutter eller centralbanker. Indlån og anden gæld måles ved første indregning til dagsværdi, og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Andre passiver

Andre passiver omfatter øvrige passiver, der ikke hører til under andre passivposter. Posten omfatter negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en negativ værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter indtægter, der er modtaget før balancetidspunktet, men som vedrører en senere regnskabsperiode, herunder forud modtagne renter og provision. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud måles til amortiseret kostpris.

Øvrige finansielle forpligtelser

Øvrige finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser, garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på Sparekassens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen. Forpligtelser vedrørende personale hensættes med baggrund i de forventede omkostninger.

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav, samt i henhold til Den Danske Finansanalytikerforenings vejledning.